

INTRODUKSJONSPLAN TIL NYE FORELDRE

Frydendal Barnehage

Revidert Juni 2017

VELKOMMEN TIL FRYDENDAL BARNEHAGE

Personalet vil ønske deg og ditt barn velkommen til barnehagen vår. Vi har valgt å lage en egen liten introduksjonsplan til nye foreldre. Planen skal gi viktig informasjon, samt en utfyllende beskrivelse av faste aktiviteter og barnehagens dagsrytme.

I barnehagens planer og hverdagslig bruk, bruker vi ofte mange forkortelser og navn. Vi begynner her med en kort presentasjon:

FRYDENDALSK FOR NYBEGYNNERE

OB	Ole Brumm (store barns avdeling oppe)
HK	Honningkrukka (store barns avdeling oppe)
KL	Kengulomma (småbarns avdeling nede)
NN	Nasse Nøff (småbarns avdeling nede)
KRISTOFFER ROBIN	Gruppe av 5-6 åringene
TIGERGRUPPEN	Gruppe av 4-5 åringene
HEFFALOMPENE	Gruppe av 3-4 åringene
100 METER SKOGEN	Barnehagens fellesrom oppe

VIKTIG INFORMASJON

Foreldresamarbeid

Personalet ønsker å ha god tid til alle foreldre ved levering og henting. Vi ønsker en god muntlig dialog om barnets hverdag.

Foreldremøter gjennomføres to ganger i året – høst og vår – med felles info om hele barnegruppen, tema og annet. Alle foreldre oppfordres til å delta!

Foreldresamtaler gjennomføres hver høst med en liten oppfølgingssamtale om våren for de foreldre som ønsker det. Det er viktig at alle foreldre forbereder seg til samtalen, der det i et samarbeid settes utviklingsmål for hvert barn.

Om dere som foreldre har noe på hjertet som dere gjerne vil formidle oss, er det bare å ta kontakt fortløpende. Det er viktig for barna med en åpen og ærlig kommunikasjon om smått og stort!

Samarbeid mellom avdelingene

Vi har lagt opp til et uformelt samarbeid mellom avdelingene. Det betyr at barna på eget initiativ kan besøke de andre avdelinger om de ønsker det. Vi voksne må synliggjøre denne muligheten for barna, og legge til rette for at barna fra andre avdelinger kan delta i hverandres aktiviteter. Under tilvenning (helst ved oppstart av et nytt barnehageår) er vi dog mer restriktive i forhold til å besøke hverandre. Det fordi det er viktig for barna å etablere en god trygghet og fellesskap på egen avdeling først, for så å åpne muligheten etter hvert. Særlig viktig er det i tilvenningsfasen på en småbarnsavdeling å bevare roen i hverdagen, uten alt for mange stadig nye barn og voksne rundt seg.

For øvrig ønsker vi å være et hus. Barna skal gjennom et barnehageår bli kjent med, og trygg på alle voksne i barnehagen. Vi bruker sjelden vikarer, og ved sykdom hjelper vi hverandre. Det skaper en stor trygghet både for barn og foreldre.

Skiftetøy

Barnet skal til enhver tid ha med seg fullt skift fra innerst til ytterst i kurven/skapet sitt i garderoben. Vi er ute hver dag hele året, og klærne må være tilpasset vær og årstid. Vi ser helst at regntøy og støvler alltid er i barnehagen. Dersom dere er i tvil om påkledning, er det bare å spørre oss!

Når dere sikrer at barnet har med seg tilstrekkelig og riktig med klær, er det vår erfaring at vi lettere kan kle barna etter vær og vind, og barnet får en større trivsel ute uansett vær. Det forenkler også i stor grad personalets hverdag. Vi slipper å lete frem lånetøy om vi har, og kan bruke tiden sammen med barnet.

Låner barnet klær av barnehagen, må dette tas med hjem, vaskes og raskt leveres tilbake på avdelingen.

Bursdagsfeiring

Når et barn har bursdag er det bursdagsbarnet som er i fokus. Bursdagsbarnet får velge noe godt å spise, og får være med på å forberede bursdagen med mat og krone. Vi har egen bursdagssamling, der bursdagsbarnet får være prins eller prinsesse iført fløyelskappe og krone. Så synger vi bursdagssang for barnet og tenner et lys for hvert år barnet fyller. Med de små barna har vi en egen gratulasjonsrunde der alle barn og voksne i tur og orden går frem og gir bursdagsbarnet en klem. Med de store barna er gratulasjonsrunden at alle barn og voksne går frem og ønsker bursdagsbarnet noe fint. De store barna avslutter sin bursdagssamling med å leke «Tornerose», før barnet løftes i været det antall år det blir.

Fotografering

Barnehagens samarbeidsutvalg har bestemt følgende:

- Det er ikke lov med videofilming i barnehagen – bare vanlig kamera.
- Ansatte har ikke lov til å fotografere barna med personlige mobilkameraer

Dette primært for å skjerme barna, men også de ansatte. Vedtaket gjelder for alle arrangement i regi barnehagen – Lucia, foreldrekafter, bursdager, hjemmebesøk, hverdag osv. Barnehagen håper at alle foreldre vil respektere dette.

Mobilbruk

Barnehagens personale oppfordrer foreldrene til å være bevisste følgende:

- Vennligst slå av mobilen når du kommer for å hente barnet ditt i barnehagen

Vit at barna gleder seg veldig til å se igjen mor eller far etter mange timer i barnehagen, og barna ønsker din fulle oppmerksomhet. «Hentesituasjonen er faktisk alle foreldres viktigste møte i løpet av dagen». I jobbsammenheng er det helt naturlig å slå av mobilen i et møte.

Regler ved sykdom/medisinering

- Ved feber over 38 grader skal barnet holdes hjemme
- Ved langtidsykdom skal barnet ha en feberfri dag før det sendes i barnehagen
- Ved oppkast eller diaré holdes barnet hjemme om det har kastet opp/hatt diaré etter klokken 18.00 dagen før – ved kraftig oppkast / diaré holdes barnet hjemme i 24 timer
- Ved øyekatarr holdes barnet hjemme til påbegynt behandling (øye-dråper eller salve)
- Ved lus holdes barnet hjemme til behandling er igangsatt – husk at de fleste behandlinger skal gjentas etter to uker

- Dersom barnet trenger medisin i løpet av barnehagetiden, skal det inngås en skriftlig avtale mellom foreldre og barnehage – nasjonale føringer.

Ring alltid for å gi beskjed hvis barnet ditt ikke kommer i barnehagen – syk eller fri – så vi ikke venter forgjeves – meld alltid i fra om smittsom sykdom!!!

Henterutiner

Skal andre enn foresatte hente barnet i barnehagen, må barnehagen varsles om dette. Vi leverer ikke fra oss barnet uten denne informasjonen – i så fall ringer vi dere foreldre først! Barnehagen har eget skjema for faste henteavtaler. Skjemaet fås på kontoret eller av avdelingspersonalet, fylles ut, signeres og returneres.

FASTE AKTIVITETER (som er å finne på månedsplanen)

Varm mat

En dag i uken lager vi varm mat sammen med en gruppe av barna, oftest en liten gruppe. Maten vil variere fra gang til gang, men skal utgjøre et ordentlig måltid. Stort sett all varm maten som serveres blir laget fra bunnen og av ferske råvarer. Det serveres salat eller grønnsaker til. Barnehagen bruker mange spennende oppskrifter og har stor variasjon i tilbudet. Hos oss smaker barna på det aller meste.

Avdelingsmøter

En dag i uken er det møtedag i barnehagen. Hver avdeling har møte på 1-1,5 time. De andre avdelinger passer barna imens. Denne dagen dropper personalet sine pauser. På avdelingsmøter planlegges og organiseres arbeidet på den enkelte avdeling. Vi planlegger og evaluerer innhold, diskuterer barna og samarbeidet, og gjør fortløpende nye vurderinger.

Turdag

En dag i uken er det turdag. Denne dagen skal alle barna ha med seg mat + drikke i en liten sekk som barnet selv greier å bære (gjørne med stropper over bryst og mage). Turdagen blir brukt forskjellig. Noen ganger drar vi på tur med hele gruppen, andre ganger deler vi barna i mindre grupper og drar med hver vår gruppe. Stort sett vil vi dra på turer i nærmiljøet, og ofte vil turen gå til leirplassen i skogen. En gang i blant hender det at vi reiser lenger unna eller at vi tar oss eksempelvis en teatertur.

Kristoffer Robin

Eget opplegg for de eldste barna i barnehagen to dager i uken. Aktuelle barn og foreldre får egen info om opplegget.

DAGSRYTME – SMÅBARNES AVDELINGER (0-3 år)

En fast dagsrytme bidrar til å gi barna oversikt over egen hverdag i barnehagen. Vi er opptatt av kontinuitet og minst mulig avbrudd når vi legger opp dagen, og vi arbeider for at overgangene skal skli best mulig. Personalet ønsker å planlegge aktiviteter og opplegg ut fra barnegruppens behov. Vi forsøker å ta hensyn til at barna trenger både aktivitet og hvile. I tillegg må det være en veksling mellom barnestyrte aktiviteter, og strukturerte voksenstyrte aktiviteter, jvf. Rammeplan for barnehager.

Barnehagen har ingen fast kjernetid, men foreldrene kan selv velge når de ønsker å levere barnet. På turdager (og utedager) er det likevel ønskelig at barna er levert til 9.30 for da vil gruppen i stor grad bevege seg utenfor barnehagen. På enkelte turdager kan det også hende at vi drar på tur enda tidligere. I så fall vil det bli gitt beskjed om dette. Om barn blir levert senere er det foreldrenes ansvar om barna går glipp av aktivitet.

Vi ønsker likevel alltid beskjed dersom barnet kommer senere enn 9.30 eller dersom barnet skal bli hentet tidligere enn 14.30.

Dette for at vi kan planlegge dagen til et felles beste for alle barn.

For å kunne følge med på barnehagens aktiviteter og opplegg oppfordres alle foreldre til daglig å følge med på barnehagens månedsplan, samt info som slås opp på utgangsdøren på den aktuelle avdelingen. Det er også viktig at foreldre tar seg tid til å lese periodeplanene som kommer ut omtrent tredje hver måned. Endringer i planer kan inntreffe, så følg med!

Følgende aktiviteter vil være noenlunde faste hver dag, mens tidspunktet er mer omtrentlig:

Kl. 07.30:

Barnehagen åpner/tilbud om frokost

Vi vil så langt det er mulig forsøke å møte barn og foreldre i garderoben når de blir levert. Vi skal se barna og hilse med navn. For å få til mest mulig ro og sammenheng i hverdagen til barna, ønsker vi at barna som har med seg frokost, spiser denne når de kommer. Vi ønsker å skape en rolig og koselig atmosfære rundt morgenbordet, med dempet belysning og god samtale. Noen ganger har vi mange barn til frokost. I så fall kan det være vanskelig å møte barn og foreldre i garderoben. Vi vil da sette pris på om foreldre følger barnet inn på avdelingen. Om noen av barna har en litt tøff morgen og er trist ved levering, er det fint å gi beskjed til personalet om en ønsker hjelp.

De barn som har spist hjemme, er hjertelig velkomne til å sette seg ned ved bordet, få noe å drikke, og ta del i samtalen. Alternativt kan de begynne å leke.

Ca. kl. 08.30:

Lek inne eller ute/organisert aktivitet/temaarbeid

Barn som allerede har startet en lek/aktivitet vil ha mulighet til å fortsette denne. De barna som ikke har kommet i gang med lek eller annen aktivitet, får hjelp til dette.

Leken er en fin arena for barna til å utprøve sine sosiale ferdigheter. Samtidig gir leken oss voksne en unik sjanse til å bruke leken som et

pedagogisk redskap. Det blir derfor viktig at vi voksne ikke forholder oss passive til barnas lek, men at vi stadig observerer og deltar i leken. Dette betyr at vi må være der barna er, og være tilgjengelige for barna i leken/aktiviteten.

I dette tidsrommet vil vi også legge opp til mer planlagte aktiviteter knyttet til temaarbeid eller prosjekter på avdelingen. Aktiviteter og opplegg er basert på de sju fagområdene gitt i Rammeplan for barnehager, som vi skal jobbe med gjennom hele barnehageåret. I blant vil aktivitetene inkludere hele barnegruppen, andre ganger mindre grupper. Med disse aktiviteter ønsker vi å gi barna nye impulser, ferdigheter og opplevelser. Det er også et ypperlig tidspunkt for å jobbe med barnas individuelle mål, som i samarbeid med foreldrene er nedfelt i foreldresamtalene.

Rydding.

Vi legger vekt på at alle har et felles ansvar for å ha orden og ta vare på leker og annet materiell vi har på avdelingen. Før samlingen har vi en felles ryddestund der vi alle, barn og voksne, hjelper hverandre med å få avdelingen ryddet til vi skal spise.

Ca. kl. 11.00:

Samlingsstund

Vi synger, forteller eventyr, leker, spiller, danser eller snakker sammen. I samlingsstunden er som oftest alle barna på avdelingen med. Samlingen er dermed viktig for at barna skal oppleve seg selv som en større del av et fellesskap. Innholdet i samlingsstunden varierer, men rammen rundt er fast. Vi begynner alltid med en «godmorgen-sang» og opprop, og vi avslutter alltid med en «vaske-hender-sang».

Vi arbeider med mange av de samme sangene over tid, samtidig som vi introduserer nye. Vi arbeider også en del med rollespill knyttet til sosial kompetanse, og har egne slike samlinger fra tid til annen. Barna forberedes på det som skal skje senere på dagen og utover uken. I blant stopper vi også opp og snakker med barna om det som vi har gjort. Dette handler om å ta barna på alvor, skape oversikt og trygghet, samtidig som det er spennende å evaluere med barna og bygge opp nye forventninger. Barna skal ha muligheten for å påvirke hverdagen sin, jvf. Rammeplan for barnehager og barnehagens virksomhetsplan.

Do/håndvask

Før vi spiser jobber vi for gode hygienerutiner. Barna lærer at de må vaske seg på hender etter dobesøk og før vi spiser. Denne læringen overføres til andre dobesøk og måltider i løpet av dagen.

Ca. kl. 11.30:

Formiddagsmat

Også måltidet har en fast ramme. Når alle er kommet til bordet innleder vi med en matsang, før voksen sier «Vær så god». Vi ønsker at barna skal lære gode matvaner som å sitte rolig. Barna har faste plasser med tanke på at vennskap skal få anledning til å etableres og utvikles.

Formiddagsmåltidet skal være en koselig stund for alle, og vi skal ha god tid til å spise i. En voksen vil hele tiden sitte ved bordet, og være modell for barna og hjelpe de som trenger det. Vi spiser brødmat hver dag bortsett fra dagen vi har varm mat og turdagen. Når vi skal ut på tur har barna med seg medbragt matpakke.

Ca. kl. 12.00:

Do/påkledning/soving

Barn som har behov for å sove/hvile vil nå få anledning til dette. Barna sover stort sett på flere rom og inne på madrasser. Vi sover inne fordi vår erfaring tilsier at dette er beste måten å sikre alle barna en god og forsvarlig oppfølging.

Ca. kl. 14.00:

Utelek

I uteleken har barna mulighet til å etablere og forsterke vennskapsbånd på tvers av avdelingene. De kan bruke kroppene allsidig og grovmotorisk, og delta i noe annen type lek enn inne. Vi voksne vil alltid fordele oss rundt huset, og samarbeide med de andre avdelinger om å ha oversikt over barnas lek og sikkerhet. Vi har etablert oss med en tellemester som gjør at andre voksne kan fordype seg og være aktive sammen med barna i deres lek og aktivitet.

Ca. kl. 14.30:

Ettermiddagsmat/lek

Til ettermiddagsmåltidet vil barna få servert et enkelt måltid i form av brødskiye, knekkebrød og/eller grovkjeks med pålegg. Barna får dessuten frukt hver dag.

Etter måltidet vil barna fritt kunne velge lek/aktivitet til de blir hentet. Vi vil være ute eller inne avhengig av været.

Ca. kl. 15.30:

Felles ryddetid

Klokken 15.30 har vi felles ryddetid på huset om vi er ute. Alle har et felles ansvar for å rydde leker.

Etter rydding samler vi av og til de barna som er igjen, og finner på noe sammen på tvers av avdelingene. Vi tar også ut noen leker igjen, slik at de siste barna skal ha noe å leke med.

På kalde dager er vi inne med barna.

Vi oppfordrer alltid dere foreldre til å rydde sammen med barna (3-5 leker) før dere går hjem, uansett om barna er ute eller inne.

Kl. 16.45:

Barna skal være hentet

Alle barn skal være hentet til klokken 16.45. Siste kvarteret er forbeholdt rydding for personalet.

Kl. 17.00:

Barnehagen stenger

Personalet avslutter sin arbeidsdag. Henting etter klokken 17.00 innebærer en ekstra foreldrebetaling på kr. 150,- per voksen for påbegynt kvarter. Med hensyn til sikkerheten må det alltid være to voksne igjen.

DAGSRYTME – STORE BARNES AVDELINGER (3-6 år)

En fast dagsrytme bidrar til å gi barna oversikt over egen hverdag i barnehagen. Vi er opptatt av kontinuitet og minst mulig avbrudd når vi legger opp dagen, og vi arbeider for at overgangene skal skli best mulig. Personalet ønsker å planlegge aktiviteter og opplegg ut fra barnegruppens behov. Vi forsøker å ta hensyn til at barna trenger både aktivitet og hvile. I tillegg må det være en veksling mellom barnestyrt aktiviteter, og strukturerte voksenstyrte aktiviteter, jvf. Rammeplan for barnehager.

Barnehagen har ingen fast kjernetid, men foreldrene kan selv velge når de ønsker å levere barnet. På turdager (og utedager) er det likevel ønskelig at barna er levert til 9.30 for da vil gruppen i stor grad bevege seg utenfor barnehagen. På enkelte turdager kan det også hende at vi drar på tur enda tidligere. I så fall vil det bli gitt beskjed om dette. Om barn blir levert senere er det foreldrenes ansvar om barna går glipp av aktivitet.

Vi ønsker likevel alltid beskjed dersom barnet kommer senere enn 9.30 eller dersom barnet skal bli hentet tidligere enn 14.30.

Dette for at vi kan planlegge dagen til et felles beste for alle barn.

For å kunne følge med på barnehagens aktiviteter og opplegg oppfordres alle foreldre til daglig å følge med på barnehagens månedsplan, samt info som slås opp på utgangsdøren på den aktuelle avdelingen. Det er også viktig at foreldre tar seg tid til å lese periodeplanene som kommer ut omtrent tredje hver måned. Endringer i planer kan inntreffe, så følg med!

Følgende aktiviteter vil være noenlunde faste hver dag, mens tidspunktet er mer omtrentlig:

Kl. 07.30:

Barnehagen åpner/tilbud om frokost

Vi vil så langt det er mulig forsøke å møte barn og foreldre i garderoben når de blir levert. Vi skal se barna og hilse med navn. For å få til mest mulig ro og sammenheng i hverdagen til barna, ønsker vi at barna som har med seg frokost, spiser denne når de kommer. Vi ønsker å skape en rolig og koselig atmosfære rundt morgenbordet, med dempet belysning og god samtale. Noen ganger har vi mange barn til frokost. I så fall kan det være vanskelig å møte barn og foreldre i garderoben. Vi vil da sette pris på om foreldre følger barnet inn på avdelingen. Om noen av barna har en litt tøff morgen og er trist ved levering, er det fint å gi beskjed til personalet om en ønsker hjelp.

De barn som har spist hjemme, er hjertelig velkomne til å sette seg ned ved bordet, få noe å drikke, og ta del i samtalen. Alternativt kan de begynne å leke.

Ca. kl. 08.30:

Lek inne eller ute/organisert aktivitet/temaarbeid/utedag

Barn som allerede har startet en lek/aktivitet vil ha mulighet til å fortsette denne, samtidig som andre barn som kommer til inkluderes. De barn som skal ha utedag begynner med påkledningen. Barna som skal ut, leker primært på grønne rommet eller i «100 meter skogen», nærmest garderoben, slik at det etableres en best mulig ro i leken/aktiviteten til de som blir igjen inne.

I dette tidsrommet er det mye aktivitet i garderoben.

Leken, enten den foregår inne eller ute, er en fin arena for barna til å utprøve sine sosiale ferdigheter. Samtidig gir leken oss voksne en unik sjanse til å bruke leken som et pedagogisk redskap. Det blir derfor viktig at vi voksne ikke forholder oss passive til barnas lek, men at vi stadig observerer og deltar i leken. Dette betyr at vi må være der barna er, og være tilgjengelige for barna i leken/aktiviteten.

I dette tidsrommet vil vi også legge opp til mer planlagte aktiviteter knyttet til temaarbeid eller prosjekter på avdelingen. Aktiviteter og opplegg er basert på de sju fagområdene gitt i Rammeplan for barnehager, som vi skal jobbe med gjennom hele barnehageåret. I blant vil aktivitetene inkludere hele barnegruppen, andre ganger mindre grupper. Med disse aktivitetene ønsker vi å gi barna nye impulser, ferdigheter og opplevelser. Det er også et ypperlig tidspunkt for å jobbe med barnas individuelle mål, som i samarbeid med foreldrene er nedfelt i foreldresamtalene.

Rydding.

Vi legger vekt på at alle har et felles ansvar for å ha orden og ta vare på leker og annet materiell vi har på avdelingen. Barna skal rydde påbegynt aktivitet før de starter opp noe nytt. Alle kasser og bokser har faste plasser, og de er godt merket med både bilde og tekst, slik at ryddingen skal være lett for både små og store. Før samlingen har vi en felles ryddestund, der vi alle hjelper hverandre med å rydde avdelingen før vi skal spise.

Ca. kl. 11.00:

Samlingsstund

Vi synger, forteller eventyr, leker, spiller, danser eller snakker sammen. I samlingsstunden er som oftest alle barna på avdelingen med (minus utegruppen). Samlingen er dermed viktig for at barna skal oppleve seg selv som en større del av et fellesskap. I samlingen ønsker vi å skape et aksepterende klima hvor barna tør å snakke og delta aktivt. Barna skal lære å rekke opp hånden når de skal si noe, og også å lytte når andre har noe å fortelle. Innholdet i samlingsstunden varierer naturligvis ut ifra hvilke tema og mål vi jobber med for perioden. Rammen rundt er derimot fast. Vi begynner alltid med en «godmorgen-sang» og opprop, og vi avslutter alltid med en «vaske-hender-sang».

Vi arbeider med mange av de samme sangene over tid, samtidig som vi introduserer nye. Hver måned har vi en ny sang, som vi kaller «månedens sang». Vi arbeider også en del med rollespill knyttet til sosial kompetanse, og har egne slike samlinger fra tid til annen. Barna forberedes på det som skal skje senere på dagen og utover uken. I blant stopper vi også opp og snakker med barna om det som vi har gjort. Dette handler om å ta barna på alvor, skape oversikt og trygghet, samtidig som det er spennende å evaluere med barna og bygge opp nye forventninger. Barna skal ha muligheten for å påvirke hverdagen sin, jvf. Rammeplan for barnehager og barnehagens virksomhetsplan.

Do/håndvask

Før vi spiser jobber vi for gode hygienerutiner. Barna lærer at de må vaske seg på hender etter dobesøk og før vi spiser. Denne læringen overføres til andre dobesøk og måltider i løpet av dagen.

Ca. kl. 11.30:

Formiddagsmat

Også måltidet har en fast ramme. Når alle er kommet til bordet innleder vi med en matsang, før voksen sier «Vær så god». Vi ønsker at barna skal lære gode matvaner som å sitte rolig, sende mat, lytte til hverandre, hjelpe hverandre og rydde etter seg. Vi oppmuntrer også barna til selvstendighet av ulike ferdigheter, så som å skjære ost og skjære over brødskiva, smøre på pålegg og helle drikke selv. Vi arbeider for at barna skal tiltale hverandre med navn, for eksempel «Kan du sende meg smøret, Trine». Barna har faste plasser med tanke på at vennskap skal få anledning til å etableres og utvikles, og at de skal kunne hjelpe hverandre. Vi har fokus på en positiv atmosfære, hva barna liker og hvor godt alt smaker, og vi takker de som har laget dette til oss.

Formiddagsmåltidet skal være en koselig stund for alle, og vi skal ha god tid til å spise i. En voksen vil hele tiden sitte ved bordet, og være modell for barna og hjelpe de som trenger det. Vi spiser brødmat hver dag bortsett fra dagen vi har varm mat og turdagen. Når vi skal ut på tur har barna med seg medbragt matpakke.

Den gruppa som har utedag spiser på tur, ute på benkene eller i grillhytta. Barnehagen ordner maten. I grillhytta tenner vi i ovnen, og vi koser oss med god mat, hyggelig belysning, ulltepper og på saueskinn.

Ca. kl. 12.00:

Do/påkledning/soving

Før vi kler på oss skal alle barna forsøke å gå på do. De skal vaske seg på hendene, og tørke bort matrester rundt munnen.

Under påkledningen blir det viktig å oppmuntre barna til å kle på seg selv, samt også hjelpe hverandre. Når det er så mange som skal kle på seg samtidig, er det hensiktsmessig å fordele påkledningen på flere rom. Voksne veileder med hvilke klær som trengs, og hjelper barna med å holde orden på plassene sine.

Barn som har behov for å sove/hvile vil nå få anledning til dette på avdelingen.

Ca. kl. 13.00:

Utelek

I uteleken har barna mulighet til å etablere og forsterke vennskapsbånd på tvers av avdelingene. De kan bruke kroppene allsidig og grovmotorisk, og delta i noe annen type lek enn inne. Vi voksne vil alltid fordele oss rundt huset, og samarbeide med de andre avdelinger om å ha oversikt over barnas lek og sikkerhet. Vi har etablert oss med en tellemester som gjør at andre voksne kan fordype seg og være aktive sammen med barna i deres lek og aktivitet. Enkelte dager vil være sykkelfri for å utfordre barna til annen aktivitet. Når barna inne har

kommet seg ut, gir dette muligheten for at utegruppen kan gå inn, primært kun på kalde dager.

Ca. kl. 14.30:

Ettermiddagsmat/hvile/lek

Til ettermiddagsmåltidet vil barna få servert et enkelt måltid i form av brødskeive, knekkebrød og/eller grovkjeks med pålegg. Barna får dessuten frukt hver dag. For de barna som trenger ekstra oppfølging på toalettet, har vi gjerne en dørunde etter maten.

En sjelden gan kan vi ta oss en liten hvilestund ved behov etter for eksempel en lang tur. Barna får høre på rolig musikk, lydbok eller vi leser høyt fra en bok. For øvrig vil barna fritt kunne velge lek/aktivitet til de blir hentet. Vi vil være ute eller inne avhengig av været.

Ca. kl. 15.30:

Felles ryddetid

Klokken 15.30 har vi felles ryddetid på huset om vi er ute. Alle har et felles ansvar for å rydde leker.

Etter rydding samler vi av og til de barna som er igjen, og finner på noe sammen på tvers av avdelingene. Vi tar også ut noen leker igjen, slik at de siste barna skal ha noe å leke med.

På kalde dager er vi inne med barna.

Vi oppfordrer alltid dere foreldre til å rydde sammen med barna (3-5 leker) før dere går hjem, uansett om barna er ute eller inne.

Kl. 16.45:

Barna skal være hentet

Alle barn skal være hentet til klokken 16.45. Siste kvarteret er forbeholdt rydding for personalet.

Kl. 17.00:

Barnehagen stenger

Personalet avslutter sin arbeidsdag. Henting etter klokken 17.00 innebærer en ekstra foreldrebetaling på kr. 150,- per voksen for påbegynt kvarter. Med hensyn til sikkerheten må det alltid være to voksne igjen.